

ЗПЛУЙСЬ

ЗБЕРІГАЙМО РІДНУ
МОВУ!

Ч.П. 5(378)

ТРАВЕНЬ-МАЙ

1989

ГОТУЙСЬ

Журнал пластового новацтва
Видає Головна Пластова Булава

Редагує Колегія

пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Денис Беднарский

"HOTUYS"

a Ukrainian Monthly Magazine for Children
published by Plast Publishing,
2199 Bloor St., West,
Toronto, Ont., M6S 1N2, Tel.: (416) 769-7855

3 друкарні Мирона Баб'юка
1525 Emerson Street
Rochester, N.Y. 14606
Tel.: (716) 458-2133

Адреса Редакції і Адміністрації:
HOTUYS MAGAZINE
2199 Bloor St. West,
Toronto, Ont., M6S 1N2,
Canada Tel.: (416) 769-7855

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” ВІД СІЧНЯ 1989 р.
25.00 американських доларів.
Ціна одного прим. — \$2.50

„Готуйсь”
Інтернаціональне стандартно-серійне число
(ISSN) 00468061

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION
144 Second Ave., New York, NY 10003

• Ілюстрації в цьому числі: П. Андрусіва, Д. Даревич, О. Касьяненко, Ю. Козака, Ю. Кузнецова, В. І. Лопати.

• На обкладинці: Мама з немовляtkом, зі школярем і дорослим сином. Мистець — Люба Мазяр (хоч нема певности), бо не було зазначено в газеті, а підпис невиразний.

ЗМІСТ

Сторінка

1. В. Бичко: Подарунок мамі
Сестр. Уля: Шевченкові зустрічі з дітьми
3. П. Воронько: Журавлики-журавлі
І. Складаний: Не лови метелика
xxx: Що важливіше? (Сміховінка)
4. Р. Завадович: Мудрець Радослав
7. Л. Гадай і О. Залеський: Пісня на свято Матері
І. Складаний: Соняшник за тином
О.С.Воробкевич: Мово рідна
8. О. Вітенко — М. Маморський: Чого варта одна сльоза?
10. Ю. Кузнецов: Професор Мікро-Чарівник
11. І. Складаний: Розмова
12. Сторінки пластових малят: І. Трешевська: Їде весна, М. Стельмах: Ми любимо весну, І. Дика: Рідна мова.
13. М. Підгірянка: На волі
О. Буцень: Як приходиться весна
14. Роляник: Наша коломийка, Загадки, Діма: Столик
15. Крутиголівки для мудрої дитинки
16. Хроніка
Галерія „Готуйсь”, Розгадки крутиголівок
Майстеркування

ЦЬОГОРІЧНЕ
НАШЕ ГАСЛО:
І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ, —
Й СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ!

ПОДАРУНОК МАМІ

З Восьмим березня, мамо, із святом!*

З любим святом весни і пісень!

Ми для тебе сьогодні із татом
подарунок шукаєм весь день.

І ніяк ми не знайдем нічого,
і не можемо вибрати — який?
Ти ж бо гідна дарунка такого,
що лиш в казці бува золотій!

Ми купили вже квітів багато
І торбинку з намистом рясним...
Та все нам із татом здається
не таким, не таким, не таким.

Мама й каже: — Я знаю, я знаю,
що було вам не легко... А втім,
я від вас подарунок вже маю
і цілком задоволена ним.

Ні його не купити за гроші,
не підлеглий він жодній ціні...
Що такі ви у мене хороші —
це найкращий дарунок мені!

В. Бичко

*) В СРСР замість у травні Свято Мами є у березні.

Запитання:

1. Чому діти з татом не могли знайти відповідного дарунка мамі в її свято?
2. Що вони вже купили, і чому того всього було ще замало?
3. А чому мама їх потішила, що вона вже має подарунок? Який саме він?
4. Чому мама сказала, що того дарунка не можна купити?

ШЕВЧЕНКОВІ ЗУСТРІЧІ З ДІТЬМИ

Любив Шевченко добрих людей, але діти завжди були йому любі безмежно. Про Шевченкову щедрість і любов до дітей розповідають багато його сучасників, багато написали й письменники та дослідники Тарасового життя.

Прибувши із заслання до Києва, Шевченко не бажав жити в центрі міста, пішов на Поділ на місце, що зветься Преварка. Ось що поет розповідав зустрічній жінці:

— Ішов та йшов — бачу, хатина стоїть, не то панська, не то селянська, біла, біла, наче сметана, та ще й садочком обросла, а надворі розвішані дитячі сороченята, сушаться та й рукавчатами махають, ніби запрошують до себе, от я й зайшов умовитись про квартиру, прошу дуже вас погодувати мене в борг.

Нагодувала жінка, хоч дивувалась поведінкою Шевченка. І прийняла його

на квартиру. За кілька днів Шевченко довідався, що господиня — жінка хвороблива й негарна, але була завзятою прихильницею Шевченкових поезій. Тарас Григорович швидко поріднився з „тіткою” та її дітьми.

Поріднився Тарас не тільки з дітьми хазяйки, але з усіма їхніми товаришами з вулиці.

Якось звернувся Тарас до хазяйки, щоб попросити змогла нянька Оришка його сорочки та хустинки. Перуци, Оришка знайшла зав'язані в розі однієї хустинки 25 карбованців, а в другій 3 карбованці. Тарас не був свідомий, що їх мав, і позичив був на цукерки для дітей десять копійок. Оришка, замість того, щоб привласнити знайдені гроші (а

вони були більші ніж її цілорічний заробіток!), сказала про знахідку господині. Тарас Григорович зрадив більше незвичайній чесноті дівчини, ніж грошима. Господиня порадила Шевченкові, щоб переглянути все його майно у невеликій валізі. Там знайшла за обгортками книжок ще 15 карбованців.

За всі ці гроші Тарас накупив дітям стільки ласощів, що ледве заніс до квартири. А дітей зібралось на подвір'ї повно й їхні веселі голоси линули довкола:

— Дядьку Тарасе! Тут хтось привіз вам цілий віз яблук, груш, пряників, бубликів! — радісно викрикували діти.

Зрадив і Тарас. І був сам не свій — бігав, метушився, сміявся, пустував і казав усім, коли його питали:

— А навіщо стільки витратився дядько Тарас на ласощі?

— Та то за дурні гроші куплено все! Я про них не знав, тому й на радість дітям буде знахідка! — весело відповідав Тарас.

Господиня розповідала людям і про інші „дивацтва”:

— Та то Тарас Григорович нетакий, як усі ми люди. Знаєте, коли він встає? Завжди не пізніше четвертої години, щоб послухати, як пташки щебечуть... Молиться й умивається надворі й то водою з глибокого колодязя, бо вода має бути „погожа”. По обіді йшов у садок, сідав під яблунею і скликав дітей на розмову.

— Та то правда! — усміхаючись докидали й свої погляди про поведінку Тарасову слухачі-сусіди. — Його радує те, що діти липнуть до нього. Каже, що видно, він не зовсім поганий чоловік.

Спав Тарас дуже мало. В зоряні ясні ночі перебував надворі, часами до ранішньої зорі, пояснюючи:

— Бачите, ті незчисленні зіроньки не пускають мене в хату.

— А як було з довгом, чи віддав, не забув про позичені десять копійок віддав таки? — питали цікаві сусіди.

— О, таке питаєте! Перед виїздом він приніс мені й моїм дітям 15 фунтів солодоців, — розповідала господиня — ще пояснював „щоби вони їли та не кашляли”. Із слізьми проводили мешканці Преварку любого Кобзаря. Кобзареве перебування у моїм домі було як ясний промінь сонця для нас усіх. А що вже казати про дітей! У Шевченка якась невичерпна доброта, щирість і любов до своїх людей, до простих людей, а особливо до дітей.

Такі розмови про перебування у Києві на Подолі були після виїзду Шевченка до Петербургу.

А про інші зустрічі Кобзаря з дітьми будуть розповіді інших людей.

Сестричка Уля

Запитання:

1. Де замешкав Шевченко у Києві після повернення із заслання?
2. Яка була подія, що багато „каже” про відношення Шевченка до людей, зокрема до дітей і про його поведінку з грошима?
3. Чому він був більше зацікавлений вчинком Оришки, ніж знайденням грошей у його одязі?
4. Чому господиня розповідала, що Тарас Григорович не був такий, як усі люди?

ЖУРАВЛИКИ-ЖУРАВЛІ

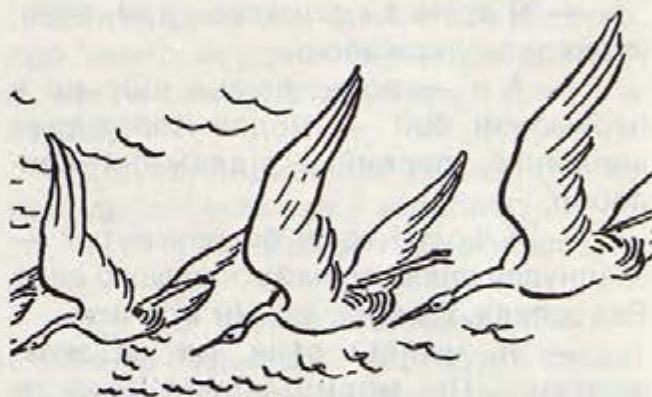
— Журавлики-журавлі,
Де літали ви, малі,
Бували?

— Ми у теплі краї,
У казкові гаї
Мандрували.

Розкажіть, журавлі,
Як на дальній землі
Зимували?

— Ми в казкових гаях
Все по рідних краях
Сумували.

Платон Воронько

НЕ ЛОВИ МЕТЕЛИКА

Просить Богданка Оленочка:

— Ти не лови метеличка.
Крилець йому не рви.
Хай літає,
хай кружля
понад луками чистими...
Хай милується земля
крильцями барвистими!

Іван Складаний

ЩО ВАЖЛИВІШЕ?

Учитель: Що важливіше, місяць чи сонце?

Петрик: Звичайно, місяць.

Учитель: Чому так?

Петрик: Бо місяць світить уночі, коли темно. А вдень і так ясно, то сонце може не світити.

МУДРЕЦЬ РАДОСЛАВ

У давні — прадавні часи, коли ще було мало письменних людей на світі, в якійсь країні володів князь Добротвор. Він мав трьох синів — Правдоправа, Смілобора й Радослава.

Як повиростали княженки на гарних юнаків, покликав їх батько до себе на важливу розмову.

— Сини мої дорогі! Ви вже не діти. Чи думаєте ви про те, що вам робити, щоб ваша країна мала з вас якнайбільшу користь?

Першим озвався найстарший княженко, розважливий Правдоправ:

— Я хотів би помагати вам, отче, управляти державою.

— А я — водити наше військо в переможні бої! — додав середущий княженко, палкий і відважний Смілобор.

— А що ти хотів би досягнути? — звернувся князь до наймолодшого сина Радослава, бачачи, що він мовчить.

— Я, чесний отче, ще не знаю напевно. По моєму, треба завжди спершу добре подумати, поки приймеш яке рішення.

— Це велика правда! — сказав князь. — Тому я думаю, що ти повинен стати дорадником своїх братів. Отож, слухайте! Правдоправ віднині засідає поруч мого престолу, він братиме участь у всіх державних радах і судах. Смілобора віддаю під опіку наших воєвід, щоб навчили його військового діла. А тобі, Радославе, шукаємо мудреців, щоб навчили тебе мудрости, бо тільки мудрець гідний стати добрим дорадником правителів держави.

І оголосили князівські слуги по всіх містах країни, що князь шукає мудрих учителів для свого найменшого сина. Прийшло кілька сивих дідів, що служили при князях у чужих країнах. Вони, хоч і мали досвід, нічого не тямали з

життєвої мудрости. Князь їх не прийняв.

Нарешті Радослав попросив батька:

— Дозволь мені, чесний отче, піти між людей пошукати тієї мудрости. Ледве чи вона сама схоче вийти мені назустріч.

Князь дозволив. Радослав передягнувся за мандрівника, перевісив через плече торбину з харчами і, нерозпізнаний, пішов між людей шукати собі вчителя.

„Де багато людей, там і вчителі-мудреці знайдуться”, — подумав Радослав і попростував спершу на міський базар.

Там було справді багато людей — одні продавали, інші купували — був гамір і неспокій. Став княженко ходити поміж людей і питати, що хто з них уміє. Один чоловік відповів, що вміє виправляти шкури на кожухи, другий — шити чоботи, третій мав кузню, четвертий майстрував вози, п'ятий робив сопілки — всі щось уміли, але не те, чого шукав княженко.

„Це не мудрість, це тільки ремісницьке вміння!” — подумав собі наостанку Радослав і ні з чим вернувся додому.

На другий день він уже не пішов на торговицю, а подався у найближче місто і розпитував, де міська управа. Йому показали велику муровану будівлю на середині міста.

Лавники, члени міської ради, якраз сходилися на збори. Радослав зайшов у залю і почав розпитувати лавників, що хто з них уміє. Один відповів, що збирає від міщан податки, другий — судить злодіїв і грабіжників, третій — пильнує за порядком на вулицях і базарах, четвертий — завідує протипожежною сторожею... Кожний лавник умів щось таке, що було на користь місту, але Радослав бачив, що то не мудрість, якої він шукає.

Через кілька днів Радослав наказав слугам осідлати його коня і поїхав верхи від міста до міста, від села до села. Заходив на празники, весілля, похорони — скрізь, де збиралися громадою люди, бо йому все ще здавалося, що мудреців можна знайти лише у великій громаді. Однак ніде не натрапив на мудреця, що міг би стати його вчителем.

Довго мандрував Радослав по рідній країні і вже почав тратити надію, що взагалі такі мудреці живуть на світі. Минув орані поля, трав'янисті степи і опинився серед високих гір, що гордо підносили до хмар свої кам'яні шпилі. Не жили тут, мабуть, люди, бо ні на схилах, ні в долинах не було видно хатин і диму з вогнищ.

Та одного вечора княженко побачив невелику камінну хатку, що притулилась до скелястої кручі. Перед хатою стояв білобородий дідусь у широкій сірій рясі.

Чесний старче! — звернувся до нього Радослав, здіймаючи шапку. — Скажи будь ласка; чи не чував ти, бува, про якого мудреця в цій стороні? А може ти сам... Може знаєш те, чого я шукаю.

Дідусь подивився допитливо на молодого княженка й відповів:

— Я знаю тільки те, що нічого не знаю.

— Це мені подобається! — скрикнув Радослав. — Це мудрі слова! Чи дозволиш мені, старче, перепочити коло твоєї оселі?

— Гість у дім — Бог з ним! — сказав дідусь. — Будь ласка зайди в мою келію, я радо поділюся з тобою своєю скромною вечерею.

Радослав зайшов у камінну хатину. Тут було вбого, але напричуд чисто. На стіні над лежанкою висів хрест, а на дерев'янім столику біля вікна велика книга, записана чорними літерами.

— Ти читаєш цю книгу? — запитав здивований княженко. — І розумієш, що в ній написано? Може ти справжній мудрець?

— Справжній мудрець писав цю книгу. Я тільки учень його, — відповів дідусь. — Не називаю себе мудрецем, але розмовляю з мудрецами.

— Тут? Покажи мені їх! — скрикнув Радослав, і його очі загорілися вогнем надії.

Дідусь завів княженка до суміжної печери. Тут на полицях лежали грубі книги в міцних шкіряних і металевих оправах.

— Де ці мудреці? — спитав нетерпляче княженко.

Дідусь показав рукою на книги.

— Ось тут! Бачиш ці книги? Руки, що їх писали, давно вже мертві, але думки живуть на цих сторінках, у цих словах. Найрозумніші голови вклали в ці слова свою Богом дану мудрість. Читаючи книги, я розмовляю з мудрецами й учуся від них життєвої правди. Вони, наче живі, говорять до мене.

— Ти говориш дивні речі! — сказав Радослав, сяючи на обличчі. — Чудно їх слухати, але я відчуваю, що ти говориш правду.

— Кожна мудра книга — ніби чудо. В ній живе душа того, хто її писав. Книги — це скарб мудрости, залишений нам у спадщину нашими предками. А бібліотека — це справді збори мудреців, серед яких варто посидіти...

Княженко несподівано для себе обняв дідусеві коліна.

— Чесний отче! Я знайшов тут те, чого шукав! Благаю, навчи мене тієї мудрости, збереженої в книгах! Я також хочу стати учнем мудреців, хочу пізнати закони і правду життя!

Пустельник послухав просьби княженка. Він у серці навіть радів, що має кому передати своє знання. Прийняв Радослава до себе, навчив його читати й розуміти книги старовинних мудреців.

Минув рік. Князь Добротвор одержав звістку, де перебуває Радослав, і наказав синові Смілоборові навідатись до хатки пустельника. Глянувши на стрімкі безлюдні гори й кам'яну келію, що притулилась до скелі, Смілобор здивувався.

— Брате дорогий! Тобі не скучно

жити удвох із старим дідом тут у цій пустелі?

— Хіба ж це пустеля? — усміхнувся Радослав. — Послухай, як шумлять по горах ліси, як весело співають у долинах потоки! Це ж краса Божого світу! А втім, крім мого вчителя, тут є нас більше.

І Радослав указав рукою на полиці з книжками.

— Я бачу тільки книги! — сказав здивований Смілобор. — Я думаю, що і сто книг не замінять однієї живої людини.

— А по-моєму, брате, буває, що й тисяча живих людей не варті того, що одна добра розумна книга! — відповів з повагою Радослав. — У книгах сховано те, чого я шукав — досвід, мудрість життя.

Смілобор замовк. Він зрозумів, що його брат уже не той, що був колись. Це був учень мудреців, сам майбутній мудрець.

Через кілька років помер старий князь Добротвор, на престолі засів молодий Правдоправ, а мудрець Радослав став дорадником своїх старших братів. Перша його рада була — привезти в країну мудрі книги і навчати з них дітей.

Роман Завадович

ПІСНЯ НА СВЯТО МАТЕРІ

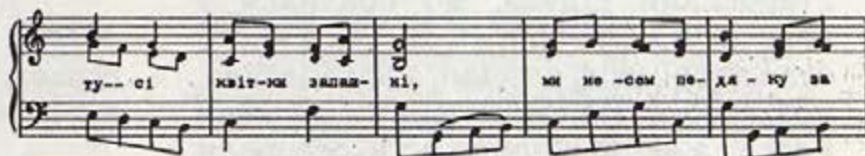
Музика: О. ЗАЛЕСЬКИЙ

Слова: Л. ГАДАЙ

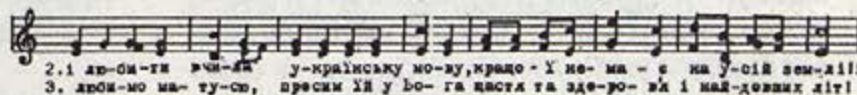
Ми ідем веселі, ми ідем щасливі,
Ми несем матусі квіти запашні,
Ми несем подяку за труди великі,
За слова ласкаві, усміхи ясні.

Мама нам співала пісню колискову,
Пестила, ростила в лагоді й теплі,
І любити вчила українську мову —
Кращої немає на усій землі!

А тепер веде нас мама на дорогу,
На ясну, правдиву — у широкий світ.
Любимо матусю, просим їй у Бога
Щастя та здоров'я і найдовших літ.

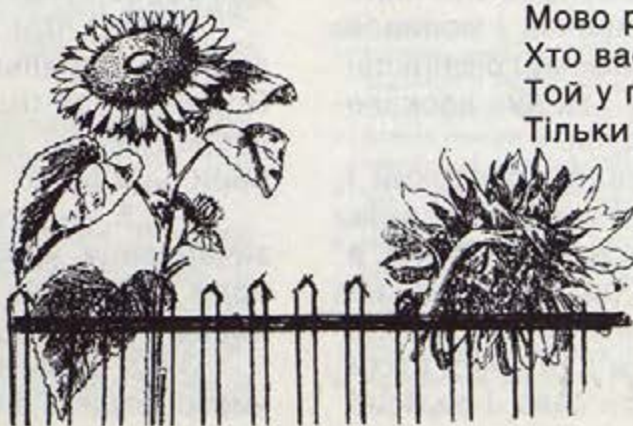
Ритмічні зміни у другій половині 2-ї і 3-ї стрічок:

СОНЯШНИК ЗА ТИНОМ

Намалюю маму,
Намалюю тата.
Оце — наш садочок,
А оце наша хата.
Біля хати — квіти:
Мальви та жоржини.
Ніби сонце сходить —
Соняшник за тином.

Іван Складаний

МОВО РІДНА

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має.

о. Сидор
Воробкевич

Ніхто не знав, звідки прийшов той старенький дідусь, що оселився у невеликій хатині під лісом. Очі в нього були добрі, ясні, розумні, а борода біла, мов молоко. На самоті дідусь молився Богові, а як приходили до нього люди і просили помочі або поради, ніколи не відмовлявся.

Швидко пішла звістка по всій країні про доброго, милосердного дідуся. Приходили до нього люди старі й молоді та з різних сторін, багаті й бідні, добрі і навіть лихі, в яких ще не зовсім заглухло сумління. Приходили й різні грішники, що вбивали й обманювали, питали, як спокутувати свої провини, що робити, що Бог простив їм злочини. Дідусь усіх потішав, навчав і молився разом з ними. І найбільшому грішникові ставало легше на душі, як чув ласкаве слово праведного дідуся.

У тій країні панував жорстокий і безбожний князь. Кривдив своїх підданих і забирав від них заробітки, а часом і останнє добро. Як їздив на полювання, то топтав і нищив засіяні збіжжям ниви, а часом для дикої втіхи наказував підпалювати села, і радісно

ЧОГО ВАРТА ОДНА СЛЬОЗА

придивлявся, як горіли селянські хати. А тих, що не виконували його наказів, того велів бити-сікти батогами, дивлячись у вікно на ці знущання й попиваючи вино зі золотої чаші, сміявся.

Дізнався злющий гордий князь про праведного дідуся і приїхав, щоб із нього насміятися.

— Добридень, святий старче! — сказав глузливо князь.

— Здоров будь, мій сину! — відповів дідусь спокійно і привітно.

— Я чув, що до тебе приходять люди сповідатися і каються. Я того не буду робити, бо своїх учинків не соромлюся. Хочеш, про них я розповім тобі.

І став князь розказувати все по правді, не пропустив ані однієї провини. розказував і дивився з глузом дідусеві в очі. Наприкінці запитав:

— Що мені робити, діду, щоб твій Бог мене помилував?

Дідусь подав князеві порожнє барильце.

— Піди до річки і набери з нього води. Коли барильце буде повне, твої провини будуть прощені.

Гордий князь аж зайшовся реготом.

— Оце й усе? Ну, мудрий ти, діду: зрозумів, що я для сміху розповів тобі свої провини, та й покуту завдаєш мені для сміху... Нічого, хай буде, як ти казав!

Пішов князь до річки посвистуючи, занурив барильце у воду. Та що це? Вода в барильце не набирається, всередину не наливається... Сягнув у барильце рукою — дно сухе.

— „Е, — думає — ця річка, певне, зачарована, через те з неї і не набереш води. Піду в інше місце, там наберу води повне барильце.”

З-під скелі в лісі витікав струмок чистої води і з плюскотом збігав униз по

камінцях. Князь підставив барильце. І що ж, Вода тече, піниться, бризкає, а в барильце не наливається... Нема в ньому ні краплини води...

— Капосний дідуган зачарував у лісі воду! — крикнув князь — Але не допущу, щоб він з мене глумився! Підуй деінде, а таки по-моєму буде!

Вийшов з лісу на поле, йшов, ішов, аж побачив велике озеро.

— Отут уже напевно наберу води!

Опустив барильце в воду, поколотив ним і тягне до себе. Витягнув барильце порожнє, сухе... Дуже розсердився князь, бо не терпів спротиву.

— Ще зроду того не бувало, щоб я комусь покоровився! Мусить бути, як я хочу! Мушу знайти таку воду, що набереться до барильця!

І пішов шукати такої води. Ходив до всіх криниць, річок, струмків, ставів, озер і баюр. Скрізь пробував набрати води, але всі його зусилля були даремні.

Князя опанував переляк. Але гордий був і не піддавався. Не спав, не спочивав, ходив від річки до річки, від озера до озера і що далі, то більша туга росла в його серці. Зрозумів, що не наповнити йому чарівного барильця, доки не будуть прощені йому гріхи.

І пригадував собі усі свої гріхи, злочини і кривди — але вже не на сміх. Злічував тільки людей, що їх замучив, скільки забрав у неволю, в кого відняв його добро й оселю. І страшно йому робилося, і соромно. Часами перемагало в нього завзяття, і тоді він злющо вигукував:

— Не поступлюся! Барильце буде повне! І знову надаремне ходив від води до води.

Цілий рік проблукав отак світами недобрий князь. Подерся його коштовний одяг, почорніли на ньому блискучі оздоби, стопталися чоботи. Глибоко позападали очі, мов у тяжкій

недузі, а борода виросла по пояс.

Та ось одного дня вернувся князь до дідуся. Підійшов до його хати тихо, поважний і мовчки поставив порожнє барильце на землю.

Дідусь глянув до нього добрими очима.

— Що ж, сину, зробив те, що я казав?

— Ні, я не зміг цього зробити! — відповів грішний князь і покірно схилив голову.

І тоді постало перед його очима все його життя — всі погані діла, всі гріхи. Зникла його гордість і впертість. На душі зробилося так боляче, що він не видержав... З очей покотилися сльози. І коли одна сльоза впала в порожнє барильце, сталося дивне диво: сльозина стала більшати й більшати, мов би під нею било джерело, і за хвилину заповнила барильце.

Побачив це дідусь, підняв руку і ласкаво поклав її на князеву голову.

— Бачиш, сину, як багато значить перед Богом одна сльозина, пролита в щирому каятті! Вона дала тобі прощення всіх твоїх провин. Іди до своєї столиці й більше не гріши!

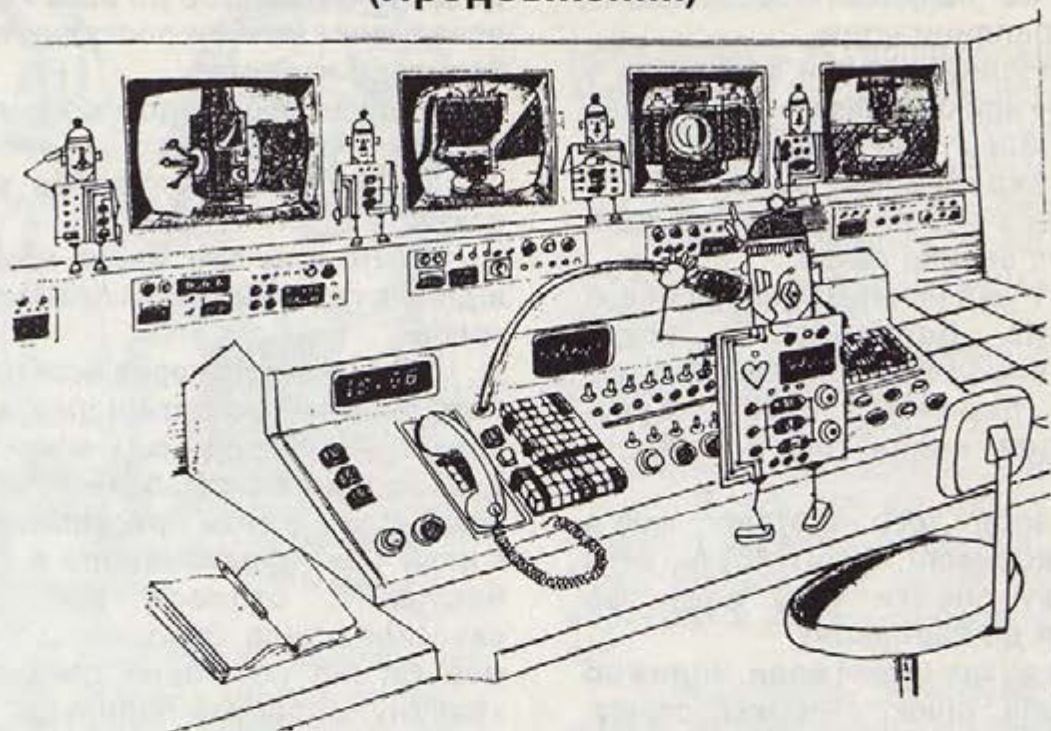
Князь упав до ніг святого дідуся. Він збагнув, що для нього почалося нове життя — життя чесною людини.

Подано в скороченні за
О. Вітенко — М. Маморський
„Веселка”, травень 1965

Запитання:

1. Які риси характеру дідуся, що невідомо звідки прибув і оселився в хатині під лісом?
2. Хто приходив до нього? Як він допомагав людям?
3. А чого прибув до нього злющий гордий князь? Як він поведився, розмовляючи з дідусем? Які були його гріхи?
4. Що порадив князеві дідусь і що йому він дав?
5. Куди князь ходив, щоб виконати пораду дідуся?
6. Чому князь перестав насміхатися з усього й пригадувати собі всі свої злочини, кривди, гріхи?
7. Коли повернувся князь до дідуся і як він виглядав?
8. Яка дивна подія сталася, коли князь заплакав, а одна його сльозина впала у барильце?
9. Як пояснив дідусь те, що барильце від однієї сльози наповнилося водою?

ПРОФЕСОР МІКРО-ЧАРІВНИК (Продовження)

Велика світла кімната нагадувала лікарню. Під стінами були білі столи, на них безліч кнопок (гудзиків) і клавішів на кожному. Над столами в стіні були вмонтовані телевізори. Підлога встелена килимом. Десятки очей-телевізорів дивилися на нас. І в тих очах віддзеркалювалася кожна дія, кожний рух верстата.

— Ось він, наш найголовніший професор, — сказав Василь Іванович.

— Який ще професор? — здивувався тато Віктора, який ішов хлопцям назустріч.

Василь Іванович, Зустрівшись з Тимофієм Івановичем, пояснив йому, які машини є у кімнаті. Спереду верстатів стояв електронний професор. А біля кожного верстата були його помічники — мікрокомп'ютери. Нитки дротів тягнуться від них сюди на головний пульт, з якого керує електронний професор.

— А що сталося? Чого ви тут опинились? — нарешті запитав

Тимофій Іванович.

— Гвинт у крейсера зламався, — винувато почав Вітька. — Я хотів вирівняти трохи його, а він...

Хлопчик простягнув зламаний гвинт Тимофієві Івановичу.

— Оце й усе? — підморгнув хлопцям. — Зробимо новий, зачекайте трохи. Зараз закінчиться моя робота.

Ми знову спустилися в цех. Тимофій Іванович підійшов до токарного верстата, обміряв гвинт і почав витискати на якісь клавіші.

— Ну от, ми й поговорили з професором Мікро. Так, здається, ви назвали мікропроцесор? Зараз буде вам готовий новий гвинт, — промовив він.

Із захопленням ми з Вітькою спостерігали, як Тимофій Іванович вставляє гвинт у верстат, як підводить різець.

— А тепер, Сергію, натисни цю кнопку.

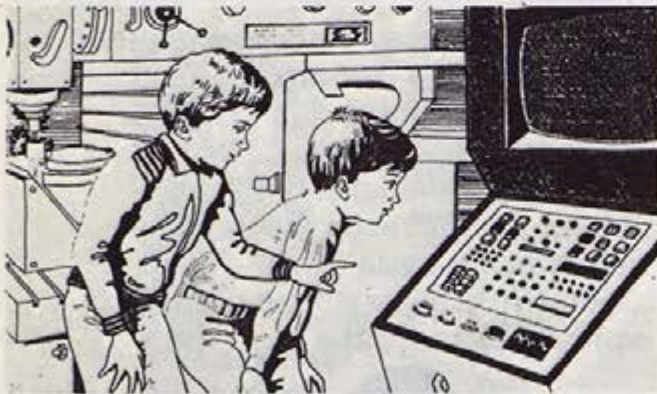
Я несміло ледь торкнувся кнопки, і верстат загув, напружився, різець

почав скидати верхній трохи заіржавлений шар металу.

Ми стояли, дивилися, а різець сам вертався назад, знов підходив до деталі і знов наче обережно гладив її.

— А як він це уміє робити? — запитав.

— Він це не таке вміє, коли ним керує мікрокомп'ютер. А цей пристрій — справжній професор. От ви вчора півдня просиділи в бібліотеці, шукаючи книжки про дітей-героїв для наступної лекції. А для комп'ютера — це одна мить. Натискаєш клавіші — і друкарська машинка сама відстукує список потрібних книжок. Такі комп'ютери вже зараз діють у великих бібліотеках, де сотні тисяч, а то й мільйони книжок. Інженер-робітник, або вчений можуть витратити дні й місяці на розшук потрібних посібників, спеціальних книжок, а машина це зробить за хвилини. Коли ж до неї додати ще й механічний пристрій, то вона з полиці передасть книжки прямо на стіл читачеві. Незабаром професор Мікро увійде в кожен дім. І книжку з бібліотеки додому можна буде одержати за кілька хвилин.

— Як це? — здивувався я.

— По телевізору, — спокійно відповів Тимофій Іванович. — Набираєш клявішами номер бібліотеки, номер книжки і одержуєш її на екрані. Тільки гортай сторінки, знову ж за допомогою комп'ютера. А хочеш, можеш її передрукувати. Комп'ютер облад-

наний друкарською машинкою. Даєш їй команду — і кожна сторінка переноситься на папір. Сидиш, приміром, робиш завдання, а машинка друкує тобі книжку „Таємниця Соколиного бору”.

— От і цікаво ж! — вигукнув Вітька.

— Здорово то здорово. Але поки ми говорили, наш професор вже свою роботу закінчив.

Тимофій Іванович оглянув деталь і вставив її в інший верстат — фрезерувальний. Через кілька хвилин ми вже тримали в руках новенький, ще теплий корабельний гвинт.

— Славно!!! — закричали ми з Вітькою. — Наш крейсер врятовано.

Запитання:

1. Як виглядала кімната і що мав на увазі Василь Іванович, називаючи одну з багатьох машин найголовнішим професором?
2. З якою справою прибули Сергій і Віктор до Тимофія Івановича?
3. Що і як зробив для хлопчиків Тимофій Іванович?
4. Що розповідав він про можливість праці комп'ютерів вже тепер і в майбутньому?
5. Як полагодив Тимофій Іванович прохання Сергія і Віктора?

РОЗМОВА

— Татусю, чи сплять кораблі?

— Сплять, синку, як ми із тобою — і сняться їм хвилі прибою.
Супутниці — чайки малі.

— Татусю, коли ж вони сплять,
Як ніч застає їх на морі?
Пройшовши шляхи неозорі,
Вони на причалі стоять.

Татусю, а де їхній дім, де?
Чи добре їм скрізь, як удома?
— Привітні порти невідомі,
Та кожний до рідного йде.

Іван Складний

Сторінки пластових малят

ЇДЕ ВЕСНА...

Їдуть, їдуть до нас гості
По кедровому помості...
У препишному ридвані
Їде до нас Весна-пані...

В злотом тканих оксамітах,
В довгих косах, ще й у квітах —
Блеск веселки у короні —
Весна їде у розгоні...

І серпанок розстеляє!...
Цілу землю ним вкриває...
Строїть ниви, гей би дружки,
У барвисті квітів смужки...

По кедровому помості
Їдуть, їдуть до нас гості.
У препишному ридвані
Їде до нас Весна-пані!

Іванна Трешневська

МИ ЛЮБИМО ВЕСНУ

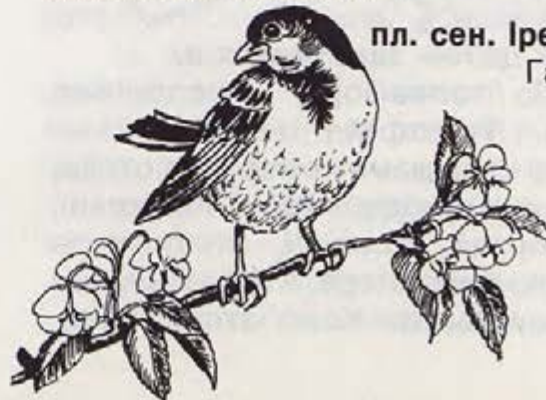
Ми любимо весну,
зелену, чудесну
грімницю у тучі,
і дощик співучий,
і луки широкі,
і ріки глибокі,
і поле веселе,
і рідні оселі,
і цвіт у маю —
всю землю свою.

М. Стельмах

РІДНА МОВА

Української мови нас мати вчила,
яку вона дуже любила.
Ненька наша мила
рідне нам читала,
і гарно нам співала.
„Мови рідної треба вчитися” —
промовляла наша мати—
„Любити, шанувати все рідне,
звичаїв не забувати”.

пл. сен. Ірена Дика
Гамільтон

НА ВОЛІ

У саду на гілці пташка співала. Мила співаночка сад звеселяла. Спіймала дівчинка пташку співучу та й замкнула в клітку блискучу. Дає їй їсти, водичку їй носить.

— Співай мені співанки! — пташечку просить.

Не їсть, не п'є пташка, сидить тихенько, опустила крильця, ние серденько.

— Чом не хочеш, пташечко, їсти ані пити? Чи в золотій кліточці зле тобі жити?

— На зеленій гілці любо співати, а в золотій кліточці треба вмирати. Бо в садку я вільно жила, не тужила, а золота клітка — моя могила.

Пожаліла дівчинка пташку співучу, відчинила кліточку гарну, блискучу. Стрепенула пташечка втішно крильцями — задзвеніла співанка полем, лугами.

Марійка Підгірянка

Запитання:

1. Про що просила дівчинка пташечку?
2. Чому пташка не хотіла й не могла співати?
3. Яку відповідь дала пташка дівчинці на запитання про неспроможність пташечки співати в золотій клітці?
4. Що зробила після того дівчинка? Чому?

ЯК ПРИХОДИТЬ ВЕСНА

Зустрілись якось на кущі глоду дві сойки.

Одна каже:

— Ну й холоднеча! Забарилася весна, не йде до нас.

А друга їй:

— Напевно, десь у снігу загрузла, не добереться ніяк. І справді, розгулялась наостанку зима. То лютим вітром подме, то віхолу напустить — жбурляє пригорщами снігу. То затягне небо густими хмарами — ясному сонечку годі й пробитися. Птахам важко в такий час відшукувати їжу.

Перша сойка каже:

— Щоранку сиджу на верхівці дуба, все весну виглядаю.

І я, — мовить друга, — вже всі очі видивила. Моя сосна вища за твій дуб. Вона й на погорбку стоїть — однак не видно весни.

— І дарма ви там сидите, — почувся тоненький голосок.

Озирнулися пташки, бачать: коло пенька вистромився з-під снігу пролісок. Зелененький, тендітний такий і киває до них білою голівкою:

— Ви краще на землю подивіться!

Глянули сойки на землю, а воно й справді: проліски на снігу то тут, то там видніють.

Ой як непомітно весна підкралася!

Змахнули весело крилами пташки і полетіли в ліс розповісти подружкам цю радісну новину.

О. Буцень

Запитання:

1. З яким почуттям висловлювались про весну сойки, а з яким — проліска?
2. Які малюнки ви намалювали б до цього твору?
3. А як прийшла весна у вашій місцевості? Опишіть це.

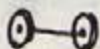
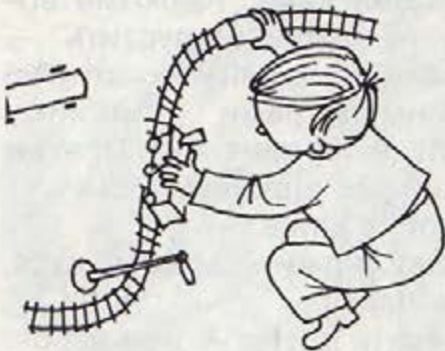
НАША КОЛОМИЙКА

Гей, ходжу я до садочка,
Де дітей багато,
І так мені веселенько,
Мов в велике свято.

Співаємо, танцюємо,
Гисуєм, гуляєм —
Хоч на дворі дощик сіє,
Ми про це не дбаєм.

Хоч на дворі вітер віє,
То яке нам діло? —
Ми сонечко намалюєм,
Щоб в садочку нас гріло.

Роляник

ЗАГАДКИ

1. Що це за гість, що на весні сніг із'їсть?
2. Летить в небі птиця,
Не орел і не орлиця,
Швидко-швидко з гуком мчиться?
3. Що росте догори коренем?
4. Чотири брати під одним парасолем стоять?

Діма

СТОЛИК

Ігор, Лесик і Микола
У садку зробили столик
Із маленьких із дощок
Не для себе — для пташок.
І на столик невеличкий
Прилітають п'ють водичку,
Хліба крихточки поїсти
Їхні друзі голосисті.

Ігор, Лесик і Микола
Не лякають їх ніколи,
І тому в садку у них
Повно співів голосних.

Запитання:

1. Чому діти дбали про водичку і кришки хліба для птахів?
2. А як у Пласті називається така вмільість — дбайливість про птахів?

Крутиголівки для мудрої дитинки

Дорогі мудрі голівки — члени
новацьких роїв!

Рік Української мови, тобто пле-
кання і зберігання її серед Вас діток і
серед Юнацтва — перший знак, що
виявляє Ваше виконання гасла про
мову, що йому присвячують увагу всі
українці й усі їх приятелі, що живуть в
Україні. Бо Ви майбутнє народу, Ваше
велике і відповідальне завдання так
плекати любов, пошану й знання рідної
мови, щоб могли передати її в майбутнє
— новим поколінням.

Діти люблять бавитися. Є ігри й
для плекання мови. Ось кілька зразків.

1. Утворити від поданих нові слова,
замінивши, переставивши або від-
кинувши одну букву: наприклад:
ПИТАТИ (ПИСАТИ). Подаємо слова:
САД, СУМ, СЕЛО, КОСА, КРИМ,
МІСТО, ЛЮБИЙ, МЛИНОК, ІЖАК,
СПРАГА, СКРУЧЕНИЙ, СКУВАТИ.

2. „ЧИЄ СЛОВО ДОВШЕ?” (Спочатку
треба назвати односкладове слово,
потім двоскладове і т.д. Кожний
наступний грач добирає слово,
довше на один склад. Виграє той, хто
дібрав найдовше слово). (По-
повни-ти).

3. Змінюючи поступово в кожному слові
по одній літері „перетворити”: ВОДУ
у ВИНУ, РІКУ в МОРЕ (ВОДА — ВОНА
— ВИНА).

4. „Естафета”. Грають дві групи.
Кожний грач дістає аркуш паперу, на
якому написано слово. До нього
треба дібрати за кілька хвилин
якнайбільше синонімів. Виграє група,
що запише синонімів якнайбільше.

Учасники ігор можуть користуватися
словниками, збірниками прислів'їв,
загадок тощо.

5. У яких взаєминах був Тарас
Шевченко з людьми, що є на цих
фотографіях?

Андрій Козачковський

М. Костомаров

І. Сошенко

Г. Квітка-Основ'яненко

О. Чубинський

Марко Вовчок

ХРОНІКА

ТАБІР „ЗА ВІРУ ХРИСТОВУ!”

АВСТРАЛІЯ 1988/89

Відбувся на „Соколі” біля Мельборну від 27 грудня 1988 року до 2 січня 1989. Відбувся він під гаслом „За віру Христову!” з нагоди 1000-ліття Хрещення України. Запланована новацька програма відбулася святково. Новацтво разом із сестричками й братчиками брали участь у монтажі на святочній ватрі, у програмі якої було відзначення великого Ювілею 1000-ліття Християнства в Україні.

Табір був успішний, веселий, бо новацтво мало дуже цікаву програму: прогулянки на море, їзди на конях, майстеркування та розповіді про хрещення України.

Як і кожного року, новацтво відвідало всіх присутніх таборовиків з традиційною колядою. Опісля всі — новачки й новаки, забавлялися на „діско”, відзначаючи зустріч латинського нового року.

Ми послаємо наш сердечний привіт всім новачатам, сестричкам і братчикам, особливо Редакції журналу „Готуйсь” від Крайового Новацького Табору, що мав назву „Слідами Володимира Великого”. Готуйсь!

ст. пл. Петруся Цабанюк („Гребля”)
писар новацького табору

Учасники закриття святкувань 1000-ліття Хрещення України в Посадах, провінція Місіонес, Аргентина

Підтабір коло маленької новацької брами

Прогулянка до моря. Пообідня пора — відпочинок біля вежі. Крайовий табір УПН „Слідами Володимира Великого” 27.12.1988 до 2.1.1989 на оселі „Сокіл” Мельборн, Австралія

Їзда на конях, — братчик Комендант веде перед, новацтво за ним.

ГАЛЕРІЯ ГОТУЙСЬ

Дорогі Любителі малюнків і рисунків!

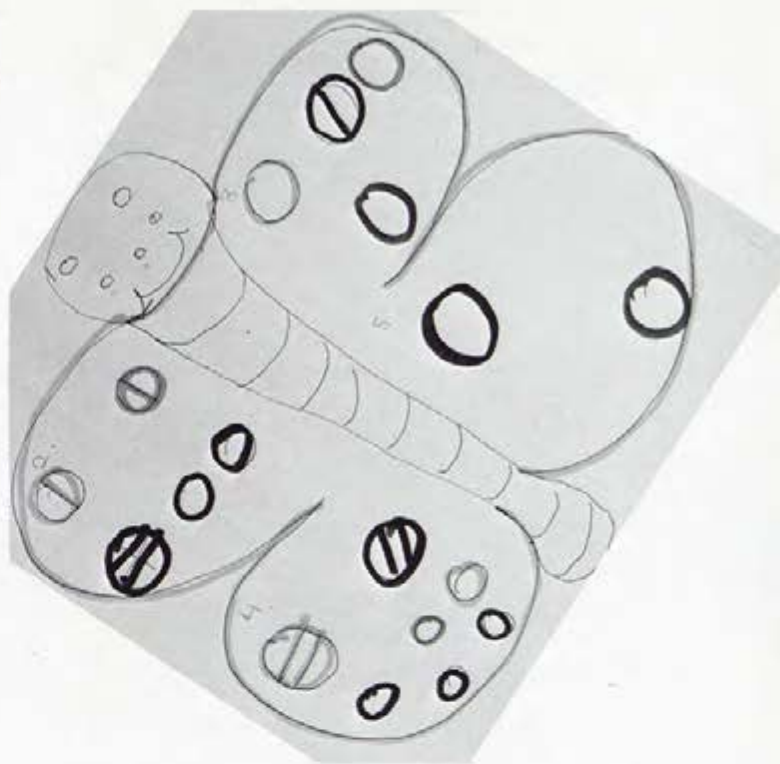
Травень — місяць квітів, соняшних днів — великої можливості любоватися красою природи.

Рій „Горобчики” сподобав собі малювати метелики, а то тому, що кульки, які є крилах метеликів, — це „щось” із завдань, які „Горобчики” виконали, як вимоги до II-ої проби. Гарний помисл. Дякуємо „Горобчикам”!

А позвітайте, як Ви здобули другу пробу? Як виконали вимоги?

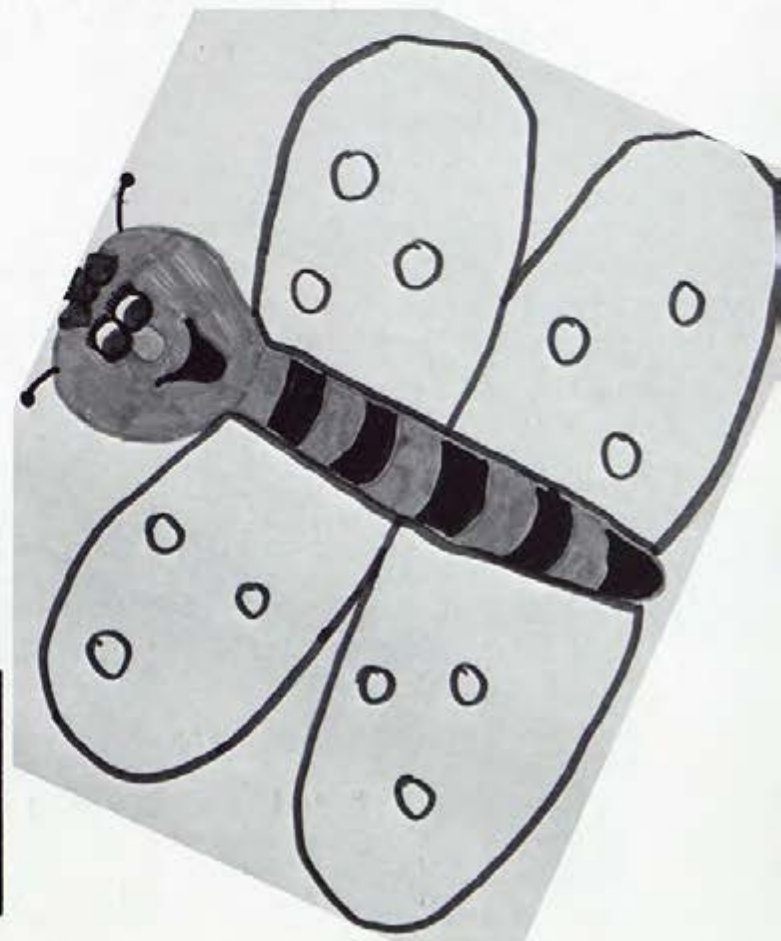
Розгадки крутиголівок ч.2/1989

ч.2) Вірш про соловейка, римуються слова -хист-артист; усюди-люди; бузько: слова римуються: довгоносий, безголосий; болота, охота; 2. зимою, весною, блискучим, шелестить. 3. зимують в Україні: галки, горобці, куріпки, полярні жайворонки, голуби, синиці, ворони, круки. „Птахи взимку”. Плян: а) Перелітні птахи б) Користь з птахів в) Допомога птахам взимку. а) **Відомо понад вісім з половиною тисяч видів птахів** (більше є літаючих, а є нелітаючі). Серед літаючих є такі, що зимують у теплих країнах, деякі прилітають з далекої півночі й зимують в Україні, є наші вірні, що залишаються з нами постійно. Перелітні птахи: дикі гуси, дикі качки, жайворонки, дятлі, ластівки, солов'ї, лебеді, куріпки, тетерев, фазани, чаплі, чорногузи та інші. б) **Користь з птахів.** Птахи дають людям велику користь. Вони знищують безліч шкідників сільського господарства (мишей, комах, ховрахів), живляться комахами, які переносять недуги, пташки охороняють здоров'я людей. Тому то наш обов'язок допомагати пташкам. Наше завдання приваблювати їх у сади, парки, захисні смуги в лісах. Взимку часто птахи голодують, їм тяжко здобувати корм. Треба птахів підгодовувати, влаштовуючи в садках, на балконах, на підвіконнях годівниці, що класти на них корм: крихти хліба, шматочки сала, а також зерно. На весну допомагати тим, що улегшусьмо їм будувати гнізда: розвішувати на деревах шпаківні, дуплянки різних розмірів. І треба також боротися з тими людьми, які нищать гнізда, пташині яєчка, чи ловлять птахів для забави. Тим грішать, на жаль, діти — безсердечні хлопці.

Малюнки метеликів надіслали всі члени Роя „Горобчики” з Торонта:

Христя Біланюк, Ляся Спольська, Таня Козак, Адріана Елїв, Наталка Євтушенко, Оленка Сливинська, Христя Зараска, Ляриса Микеро і Таня Т.(?)

Ціна \$2.50

ЯК ЗРОБИТИ

ІГРАШКИ ІЗ СІРНИКОВИХ КОРОБОК, ПАПЕРУ І КАРТОНУ

Дуже просто. З допомогою ножиць і клею робиться шпаківня, письмовий стіл з шухлядками, квіти і ваги. Навіть візок неважко зробити. Картонні коліщата краще настромити на сірники, як це показано на малюнку, чи приклеїти до коробки.

